

Јелена МИЛОСАВЉЕВИЋ, мастер*

Огњен БАКМАЗ, мастер**

СПОРТСКО ПРИВРЕДНО ДРУШТВО У ПРАВУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Резиме

У раду се изучава спортско привредно друштво, као посебан привредни субјект, чије оснивање је код нас омогућено Законом о спорту. Констатоване су одређене специфичности које се огледају у поступку оснивања, у обављању специфичне делатности, финансирању и др.

Приликом истраживања коришћен је нормативни метод тако што су анализирана законска и подзаконска решења која се односе на спортско привредно друштво а у мањем обиму и компаративни метод.

На крају рада, у закључку, указано је на неке недостатке нормативних решења у Републици Србији из области спортских привредних друштава и потребу да се примене искуства из земаља код којих постоји дуга традиција у овој области.

Кључне речи: *спортско привредно друштво, значај, оснивање, делатност.*

I Уводно разматрање

Спорт, као веома значајна људска активност, представља уставну категорију у Републици Србији,¹ уређен је прописима.² Ова област, код нас, дуго није била регулисана на адекватан начин, заправо постојала је

* Војвођанска банка АД, Нови Сад

** Висока школа за услужни бизнис – Источно Сарајево - Соколац

1 Устав Републике Србије - УРС, *Службени гласник РС*, бр.98/2006, чл. 15, ст. 1, тач. 10.

2 Прихваћен је интервенционистички модел уређења спорта, односно опредељење да се област спорта регулише прописима. Види више: Дејан Шупут, „Реформа правног оквира којим уређује спорт“, *Спорт и приватизација*, Београд, 2009, 50.

правна празнина по питању оснивања спортских привредних друштава и њиховог правног статуса.

Овакво стање довело је до разних злоупотреба у спорту, нарочито у делу материјално-финансијског пословања, као и до пропадања спортских организација због недостатка новца за финансирање редовне делатности, напуштању спортских клубова од стране спортиста и др.

Из наведених разлога, а пре свега ради остварења и заштите интереса како спортиста, тако и оних који су уложили или желе да улажу у спорт, као и потребе да се подстакне заинтересованост могућих улагача у домаћи професионални спорт, донети су закон и други прописи са којима је, поред осталог, осмишљен савремен правни оквир за оснивање и пословање спортских привредних друштава.

Наиме, 2016. године, Скупштина Републике Србије усвојила је Закон о спорту.³ Уставни основ за његово доношење садржан је у члану 68, став 4. Устава Републике Србије, према коме Република Србија помаже развој здравствене и физичке културе, у члану 97, став 1, тачка 10. Устава према коме Република Србија уређује и обезбеђује систем у области спорта.⁴

Закон је резултат потребе да се уреди област спорта у складу са европским стандардима, прописима и спортским правилима међународних спортских савеза.⁵ Законом о спорту утврђено је да се ради обављања спортских активности и спортских делатности спортска организација може основати као удружење или као привредно друштво.⁶

Наведеним законом се најрестриктивније утврђују посебна правила са којима се регулише правни положај спортских привредних друштава у односу на друга привредна друштва, те се на питања која нису уређена овим законом примењују општи прописи о удружењима, односно привредним друштвима.⁷ Може се констатовати да се у односу на општа правила, на спортска привредна друштва, као специјализована друштва, примењују посебна правила. У наставку рада биће разматрано спортско привредно друштво.

3 Закон о спорту - ЗОС, *Службени гласник РС*, бр. 10/2016.

4 Из образложења предлога Закона о спорту, које је Влада Републике Србије упутила заједно са предлогом Закона Народној скупштини Републике Србије на усвајање, доступно на адреси: www.claytarget.rs/download_2015/Obrazlozenje-nacrt-Zakona-o-sportu.doc, 30.1.2019.

5 Исто.

6 ЗОС, чл. 33, ст. 1

7 ЗОС, чл. 33, ст.1

II Појам спортског привредног друштва

Уколико говоримо о привредним друштвима одмах помислимо на субјекте који послују у свакодневном привредном животу бавећи се производњом, прометом робе или пружањем услуга на тржишту. Међутим, када је у питању спортско привредно друштво, постоје одређене специфичности у односу на „класично“ привредно друштво, које се огледају у оснивању, пословању, управљању, финансирању и др.

С обзиром на недовољну обрађеност ове теме код нас, у теорији постоји мали број дефиниција спортског привредног друштва. Једна од тих дефиниција гласи да је спортско привредно друштво оно друштво које се региструје у Регистру привредних субјеката ради обављања спортске делатности, које има статус правног лица, а могу га основати физичка и/или правна лица.⁸

У Закону о спорту Републике Србије из 2016. године не постоји дефиниција спортског привредног друштва која би на свеобухватан начин дала његово појмовно одређење. Ово је разумљиво, с обзиром да спортско привредно друштво „сложен организам“, те је покушај његовог дефинисања у једној реченици практично немогуће. До суштине објашњења спортског привредног друштва може се доћи анализом његових битних обележја.

Прво обележје је да је то друштво, односно заједница више лица која је конституисана правним послом ради остварења заједничких циљева и интереса.⁹

Друго обележје је да представља привредно друштво капитала, што указују да се може основати само у форми акционарског друштва или друштва са ограниченом одговорношћу.¹⁰

Треће, то је привредно друштво које се бави специфичном делатношћу, која мора бити претежно спортска и која је од посебног значаја за Републику Србију.

Четврта карактеристика јесте да је реч о правном лицу које је творевина правног поретка и коме правни прописи дају способност да буде субјект права (носилац права и обавезе) и има пословну способност.¹¹

8 Миодраг Мићовић, „Спортско привредно друштво“, *Зборник радова Правног факултета у Сплиту*, бр..2/2010, 277.

9 Мирослав Милосављевић, *Право привредних друштава*, Нови Сад, 2013, 110.

10 ЗОС, чл. 92, ст. 2.

11 Илија Бабић, *Привредно право*, Београд, 1998, 40.

Својство правног лица стиче се уписом у одговарајући Регистар привредних субјеката.¹²

Пето, спортска привредно друштво које учествује у спортским такмичењима обавезно у имену садржи назив спортске гране или дисциплине у којој се такмиче.¹³

У упоредном праву решења су разнолика и углавном се спортске организације, које имају професионални статус,¹⁴ организују као привредна друштва капитала. У Италији и Швајцарској се оснивају као акционарска или друштва са ограниченом одговорношћу. У Шпанији и Пољској се оснивају као акционарска друштва, осим ФК Барселона и ФК Реал из Мадрида, који због специфичности њихових оснивача, имају статус удружења. У Француској се спортска удружења формирају као друштва са ограниченом одговорношћу уколико иста учествују у такмичењу а приход од спортских догађаја прелази 1,2 милиона евра или уколико накнаде које се исплаћују спортистима прелазе 800.000 евра.¹⁵ У Бразилу, законом¹⁶ је утврђено да се спортски клубови који се првенствено баве остваривањем профита од спортских догађаја и имају професионалне спортисте су у обавезни да се трансформишу из своје почетне организационе правне форме (удружења) у било који облик корпоративне организације која је предвиђена бразилским Грађанским закоником, као што су општа партнерства, командитна друштва, друштва са ограниченом одговорношћу, акционарска друштва или ограничена партнерства са акцијским капиталом.¹⁷

12 Закона о привредним друштвима - РС-ЗПД, *Службени гласник РС*, бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – др. закон и 5/2015, чл. 3.

13 Пример: Спортско привредно друштво „Спортска организација фудбалски клуб Карађорђе“, АД, Топола или Спортско привредно друштво Одбојкашки клуб Раднички, ДОО, Крагујевац, *доступно на адреси Агенције за привредне регистре*, 1. 03.2019.

14 ЗОС, чл. 3, ст. 1, т. 16, утврђено је да професионални статус има спортска организација (клуб) која тај статус има у складу са спортским правилима или у којој најмање 50% регистрованих спортиста сениора има статус професионалног спортисте у односу на број регистрованих спортиста сениора регистрованих код надлежног националног трансног спортског савеза за такмичарску сезону.

15 М. Мићовић, 278.

16 Закон бр. 9,615 из 1998. године (познат и као Пелеов закон), *доступно на адреси: <https://thelawreviews.co.uk/edition/the-sports-law-review-edition-4/1177312/brazil>*, 27. 02. 2018.

17 Pinheiro Neto Advogados, „Brazil-Organisation of sports clubs and sports governing bodies“, *The Sports Law Review-Edition 4*, January 2019, *доступно на адреси: <https://thelawreviews.co.uk/edition/the-sports-law-review-edition-4/1177312/brazil>*, 27. 02. 2018.

III Настанак и регистрација спортског привредног друштва

У Републици Србији прихваћен је нормативни систем настанка спортског привредног друштва, пошто су законом прописани сви услови за његово оснивање и да би исто настало неопходно да су претходно испуњени сви ти услови.

Спортско привредно друштво на територији Републике Србије може настати на више начина. Поједини аутори наводе да спортско привредно друштво може да настане на два начина и то: оснивањем и реорганизацијом, тј, претварањем спортског удружења у спортско привредно друштво.¹⁸

У суштини, настанак спортских привредних друштава може се поделити на деривативан и оригинаран (изворни) начин, узимајући као критеријум то да ли је друштво настало трансформацијом неке већ постојеће спортске организације, односно да ли је у његовом оснивању учествовала нека спортска организација или је настало изворним оснивањем од стране правних и/или физичких лица.

Прва два наведена начина настанка спортског привредног друштва, могли би се назвати деривативним, док се трећи начин може назвати оригинарним (изворним) начином настанка.

Први начин је када постојеће спортско удружење оснива спортско привредно друштво ради прибављања материјалних средстава која су потребна за остваривање својих спортских циљева. Спортско удружење, као оснивач спортског привредног друштва, мора да користи целу остварену нето добит спортског привредног друштва за остваривање својих спортских циљева који су утврђени статутом. Уколико спортско удружење оснује спортско привредно друштво и на њега пренесе права и обавезе у погледу учешћа у одређеном рангу такмичења и права и обавезе према одређеним спортским и другим ангажованим лицима, новоосновано спортско привредно друштво одговара за обавезе спортског удружења као свог оснивача, настале пре свог оснивања.¹⁹

Други начин настанка спортског привредног друштва је када спортско удружење промени правни облик у спортско привредно друштво, тако што доноси одлуку о организовању као друштво са ограниченом одговорношћу и што преноси оснивачка права на јединицу локалне самоуправе на чијој територији има седиште, уз претходну сагласност те

18 М. Мићовић, 279.

19 ЗОС, чл. 71, ст. 1. и 2.

јединице локалне самоуправе. Спортско привредно друштво је правни следбеник спортског удружења чијом променом правног облика је настало, те преузима имовину и сва права и обавезе спортског удружења из кога је настало, укључујући и запослене. Спортско привредно друштво које је настало променом правног облика спортског удружења обавезно је да обавља исте спортске активности и спортске делатности као и спортско удружење. Одлуку о промени правног облика доноси скупштина спортског удружења двотрећинском већином од укупног броја чланова скупштине спортског удружења.²⁰

Пре доношења одлуке о промени правног облика, спортско удружење је дужно да изврши процену вредности имовине и укупног капитала. Одлука о промени облика мора да садржи и одлуку о оснивачком акту спортског привредног друштва и препуштању јединици локалне самоуправе да изабере прве органе тог друштва. Уписом привредног друштва у регистар привредних субјеката заступник спортског удружења подноси пријаву за брисање спортског удружења из одговарајућег регистра.²¹

Трећи је изворни начин оснивања спортског привредног друштва и могу спровести правна и/или физичка лица. Поставља се питање да ли друштво могу основати, поред домаћих, и страна правна и физичка лица и да ли се и овде мора применити начело реципроцитета, то јест да страни оснивачи могу основати код нас под истим условима, као и наша правна и физичка лица у државама потенцијалних оснивача код нас.

Мишљења смо, да страна правна и физичка лица могу основати спортско привредно друштво у Републици Србији, у складу са законом са којим се уређују улагања,²² под условом узајамности. Након спровођења свих потребних активности неопходно је да се друштво упише у регистар привредних субјеката кога води Агенција за привредне регистре, како би стекло својство правног лица и сва права и обавезе с тим у вези.

Поступак уписа у регистар врши се подношењем, непосредно или поштом, регистрационе пријаве која представља поднесак са којим се покреће регистрација. Електронска пријава подноси се путем корисничке апликације за пријем електронске пријаве којом се обезбеђује пријем електронских докумената и доказа о уплати накнаде за регистрацију.²³

20 ЗОС, чл. 71, ст. 3-9.

21 ЗОС, чл. 71, ст. 3-9.

22 Закон о улагањима-ЗОСУ, *Сл. гласник РС*, бр. 89/2015.

23 Закона о упису регистар привредних субјеката-ЗОУР, *Сл. гласник РС*, бр. 99/2011 и 83/2014, чл. 11.

Приликом оснивања и пријаве уписа новоизабраног заступника или ликвидационог управика, прилаже се одговарајућа документација и изјава изабраног односно именованог лица овлашћеног за заступање, дата под кривичном и материјалном одговорношћу, да не постоји сукоб интереса и повреда конкуренције.²⁴

Пошто се утврди постојање услова за регистрацију друштва, Агенција доноси решење са којим усваја пријава, у противном пријава се одбацује и утврђује који услови за регистрацију нису испуњени.²⁵ Уколико Агенција не одлучи о пријави у законском року, сматраће се да је пријава усвојена, о чему доноси решење и тражену регистрацију спроводи у регистар.²⁶

Одлука о регистрацији се објављује, као и регистровани подаци и документи на основу којих је донета одлука о регистрацији. Регистрација производи правно дејство према трећим лицима наредног дана од дана објављивања, тј. правно дејство за убудуће.²⁷

IV Оснивачки акт

Спортско привредно друштво има оснивачки акто који представља изјаву воље једног или више лица за оснивање друштва.

Оснивачки акт друштва, као акт са највишом правном снагом са којим сви остали акти друштва морају бити у сагласности, може бити у форми уговора уколико спортско привредно друштво оснива више оснивача, или у форми одлуке, уколико је један оснивач. Оснивачки акт је конститутивни акт и сачињава се у писаној форми, исти се потписује од стране оснивача и потписи оверавају код надлежног органа, у складу са законом са којим се уређује овера потписа.²⁸

Оснивачки акт спортског привредног друштва, било да је реч о акционарском друштву или о друштву са ограниченом одговорношћу, односно да је у питању уговор или одлука о оснивању, садржи нарочито: лично име и пребивалиште, односно пословно име и седиште чланова-акционара друштва; пословно име и седиште друштва; претежну делат-

24 ЗОС, чл. 33, ст. 2. и чл. 99, ст. 5.

25 ЗОС, чл. 17.

26 ЗОС, чл. 19.

27 ЗОС, чл. 22.

28 Закон о оверавању потписа, рукописа и преписа. ЗОПРП, *Сл. гласник РС*, бр. 93/2014 и 22/2015.

ност друштва; укупан износ основног капитала друштва; износ новчаног улога, односно новчану вредност и опис неновчаног улога сваког члана-акционара друштва; време уплате, односно уношења улога у основни капитал друштва; удео сваког члана-акционара друштва у укупном основном капиталу изражен у процентима; одређивање органа друштва и њихових надлежности, изјаву оснивача да оснивају друштво и преузимају обавезу уплате односно уноса улога по основу уписаних удела-акција.²⁹ Уколико је спортско привредно друштво основано у правној форми акционарског друштва, тада исто мора имати и статут.

Статут акционарског друштва садржи нарочито: пословно име и седиште акционарског спортског друштва; претежну делатност друштва; податке о висини уписаног и уплаћеног основног капитала, као и податке о броју и укупној номиналној вредности одобрених акција, ако постоје; битне елементе издатих акција сваке врсте и класе у складу са законом којим се уређује тржиште капитала; поступак сазивања скупштине; одређивање органа друштва и њиховог делокруга, броја њихових чланова, ближе уређивање начина именовања и опозива тих чланова, као иначина одлучивања тих органа; друга питања за која је законом одређено да их садржи статут акционарског друштва.³⁰

V Основни капитал друштва

Спортско привредно друштво, има свој капитал (материјални супстрат) са којим обавља своју делатност и са којим одговара за преузете обавезе у правном промету са трећим лицима.³¹ Основни капитал спортског привредног друштва се састоји од улога чланова који може да се унесе при оснивању друштва (тада се назива оснивачки капитал) или накнадно у току постојања друштва, новим улагањем постојећих или нових чланова друштва приликом приступања друштву или самог друштва из добити коју оствари својим пословањем (тзв. акумулација).³²

Дакле, основни капитал друштва је збир вредности улога свих његових чланова. Члан друштва се не може ослободити обавезе уношења улога, што је разумљиво, пошто се у том случају не би прикупио капитал који је неопходан за рад и пословање друштва. Члан губи улог у својој

29 ЗПД, чл. 141. и 265

30 ЗПД, чл. 246.

31 Мирко Васиљевић, *Компанијско право*, Београд, 2005, 56.

32 Мирослав Милосављевић, „Друштво са ограниченом одговорношћу-привредни субјект у Републици Српској“, *Анали пословне економије*, бр. 8/2013, Бања Лука, 133

имовини (губи део своје имовине) његовим уношењем у капитал друштва (када уложи неку своју ствар губи својину над њом пошто својину стиче друштво). На име свог улога члан друштва добија удео у основном капиталу друштва и сва права које имају чланови у друштву сразмерно том уделу.³³

Уколико је спортско привредно друштво основано као акционарско друштво исто мора имати оснивачки капитал у новчаном облику од најмање 3 милиона динара, док уколико је основано као друштво са ограниченом одговорношћу тада мора имати 100 динара на име оснивачког капитала.³⁴

Неновчаним улозима сматрају се улози у стварима и правима, уделима и акцијама у другим друштвима, као и у раду и услугама. Вредност неновчаних улога спортског привредног друштва утврђују споразумно чланови, а уколико то они не ураде, тада процену вредности тог улога могу да повере овлашћеном процењивачу, као што су: судски вештак, ревизор или друго стручно лице које је од стране надлежног државног органа Републике Србије овлашћено да врши процене вредности одређених ствари или права.³⁵

VI Делатност

Спортско привредно друштво се оснива ради првенственог и претежног обављања спортске делатности а поред ње може да обавља и друге делатности у мањем обиму.³⁶ Овакво законско решење треба да онемогући злоупотребе и то да спортска организација послужи као покриће за обављање других послова и остварују интереси супротни спорту, што би имало за последицу промену намене спортских објеката.³⁷ Спортском привредном друштву претежна делатност је спортска активност и спортска делатност које су одређене шифром 93.12 - Уредбом о класификацији делатности.³⁸

Спортске активности су сви облици физичке и умне активности који, кроз неорганизовано или организовано учешће, имају за циљ изра-

33 М. Милосављевић, 133.

34 ЗОПД, чл. 145. и 293.

35 ЗОПД, чл. 50. и 51.

36 ЗОС, чл. 92, ст. 2.

37 Злоупотреба путем промене намена спортских у трговачке центре, паркиралишта, ресторана и сл, што нема везе са спортом.

38 Уредба о класификацији делатности - УОКД, *Сл. гласник РС*, бр. 54/2010,

жавање или побољшање физичке спремности и духовног благостања, стварање друштвених односа или постизање резултата на такмичењима свих нивоа.³⁹

Под **спортском делатношћу** подразумевају се делатности којима се обезбеђују услови за обављање спортских активности, односно омогућава њихово обављање, а нарочито: организовање учешћа и вођење спортских такмичења, укључујући и међународна такмичења, обучавање за бављење спортским активностима и планирање и вођење спортских активности; спортско суђење; организовање спортских припрема и спортских приредаба; обезбеђење и управљање спортском опремом и објектима; стручно образовање, оспособљавање, усавршавање и информисање у области спорта; научноистраживачки и истраживачко-развојни рад у спорту; пропаганда и маркетинг у спорту; саветодавне и стручне услуге у спорту; спортско посредовање и организовање пословања организација у области спорта.⁴⁰

Уколико би се појавила дилема да ли нека активност, односно делатност спада у спортску активност, односно спортску делатност и којој спортској дисциплини и спортској грани, односно области припада, исту би морало, својим тумачењем, да разреши Министарство омладине и спорта, а на основу претходно прибављеног стручног мишљења Спортског савеза Србије, Олимпијског комитета Србије и Параолимпијског комитета Србије.⁴¹

Привредна друштва могу обављати спортску делатност ако имају обезбеђен одговарајући **простор**, односно објекат, одговарајућу **опрему**, одговарајуће спортске **стручњаке** у зависности од врсте делатности, ако испуњавају услове у погледу **безбедности** за обављање делатности и ако имају одговарајућу унутрашњу **организацију**, односно службе.⁴² Испуњење ових услова је нарочито битно за спортска привредна друштва која се баве професионалном спортском делатношћу. Овде се ради о проширењу домена привредног права и привредних послова преко ширења појма привредних делатности, које су се некада сматрале делатностима грађанског права.⁴³

39 ЗОС, чл. 1, ст. 1, тач. 1.

40 ЗОС, чл. 1, ст. 1, тач. 2.

41 ЗОС, чл. 3, ст. 4.

42 Правилник о ближим условима за обављање спортских активности и спортских делатности - УОБУ, *Службени гласник РС*, бр. 42 од 4. маја 2017, чл. 2.

43 Виш. М. Васиљевић, 26.

VII Разлика између спортског удружења и спортског привредног друштва

Спортско привредно друштво се разликују од спортских удружења по томе што:⁴⁴ - друштво може да буде основано и од стране једног оснивача, који је потпуно пословно способно физичко лице или од стране правног лица а за настанак удружења потребно је да постоји најмање три оснивача;⁴⁵

- друштво се оснива, првенствено, ради остварења економског циља у области спорта, а удружења ради остварења заједничког циља из области спорта;

- друштва су профитне организације, а удружења непрофитне;

- уношење улога у друштво је обавезно, а у удружење факултативно, пошто удружење средства потребна за остваривање својих активности прибавља путем прилога, чланарина, донација, преко маркетиншких и пословних активности друштва које удружење може да оснује;

- у случају престанка друштва имовина која преостане по измирењу обавеза расподељује се члановима друштва, а када се ради о удружењу, као прималац његове имовине, статутом се може одредити само непрофитна организација у области спорта.⁴⁶

VIII Управљање друштвом

На спортска привредна друштва аналогно и сходно примењују се правила из Закона о привредним друштвима у недостатку одговарајућих правила у Закону о спорту, што је у области управљања случај. Чланови управе спортског привредног друштва, укључујући и заступника и ликвидационог управника спортске организације не могу бити следећа лица:⁴⁷

- оснивачи, власници удела или акција, заступници, ликвидациони управници, запослени или чланови спортске организације која се такмичи у истом рангу такмичења;

- чланови управе и службена лица надлежног спортског савеза, односно службена лица организације у области спорта која управља спортском лигом;

44 Виш. М. Васиљевић, 24.

45 ЗОС, чл. 38.

46 ЗОС, чл. 88.

47 ЗОС, чл. 33, ст. 2.

- лице које врши јавну функцију, као ни лице које врши функцију у органу политичке странке;

- власници и чланови органа спортских кладионица, као ни запослени у спортској кладионици;

- спортски посредници у одговарајућој грани спорта;

- која су осуђена за кривична дела против привреде, имовине и службене дужности, као и за кривична дела: тешко убиство, тешка крађа, разбојничка крађа, разбојништво, утаја, превара, неосновано коришћење кредита и друге погодности, изнуда, уцена и зеленаштво, омогућавање употребе допинг средстава, неовлашћена производња и стављање у промет допинг средстава, насилничко понашање на спортској приредби или јавном скупу и договарање исхода такмичења, док трају правне последице осуде;

- која не могу бити чланови органа привредних друштава у складу са законом којим је уређен сукоб интереса у обављању јавних дужности.

IX Правила са којима се штити спортско привредно друштво и његове активности

Да би се заштитило спортско привредно друштво и његове активности, Законом о спорту утврђено је више заштитних клаузула, поред примене општих правних правила која важе и за остала привредна друштва.⁴⁸ У случају несагласности одредаба општег акта спортске организације са одредбама закона или спортским правилима надлежног националног спортског савеза, непосредно се примењују одредбе закона, односно спортских правила.⁴⁹ Оваквим решењем је проблематично пошто се оставља могућност да се мимо Уставног суда утврђује несагласност одредби општег акта са законом.

Правна правила намећу обавезу члановима друштва, запосленима, заступницима, да се понашају лојално према друштву, односно да раде у његовом интересу. Та правна правило примењује се и на спортска друштва, а то даље значи да заступник или чланови органа друштва не могу да буду ангажовани у другом конкурентском друштву, односно чла-

48 На повреду конкуренције при обављању спортских делатности сходно се примењују прописи којима се уређује заштита конкуренције, осим ако то није супротно самој природи спортских активности и спортских делатности.

49 ЗОС, чл. 34.

нови друштва немају право гласа када се одлучује о питањима поводом којих имају интерес противан интересу друштва.⁵⁰

Да би се спречила злоупотреба, сукоб интереса, превладавање појединачног над општим интересом спортског друштва, ограничена је висина капитала и број спортских привредних друштава у којима једно лице може бити власник капитала, тако да:⁵¹

- лице не може директно, посредно или преко повезаних лица, у смислу Закона о привредним друштвима,⁵² бити власник, односно имати уделе или акције у више од једног спортског привредног друштва у истом степену такмичења, а у оквиру исте гране спорта може имати уделе или акције на које отпада највише 5% основног капитала спортског привредног друштва само у још једном спортском привредном друштву.

- уделе, односно акције спортског привредног друштва не могу, директно, посредно или преко повезаних лица да имају лица⁵³ чији послови и активности могу непосредно да утичу на такмичење у одговарајућој грани спорта, односно степену такмичења, као и власници спортских клубова и запослени у спортским клубовима. Ова клаузула је изузетно значајна ради спречавања малверзација, утицаја на спортске резултате на недозвољен начин, те се потпуно се забрањује наведеним категоријама лица да стичу капитал одређених спортских привредних друштава.

- уколико лице стекне уделе, односно акције супротно прописима, мора без одлагања да свој удео отуђи, односно акције које је стекло иако није на то имало право, и све док то не учини не може да остварује права из стечених удела, односно акција ни у једној спортској организацији. До отуђења удела, односно акција, права из удела, односно акција остварује повереник кога именује надлежни национални грански спортски савез.

- лице које има уделе или акције у спортском привредном друштву, а буде изабрано или именовано на јавну функцију или на функцију у органу политичке странке у обавези је да у року од 30 дана од дана избора или именовања управљачка права по основу удела или акција пренесе на правно или физичко лице које није са њим повезано лице, да их оно, у своје име, а за рачун функционера, врши до престанка јавне

50 Миодраг Мићовић, „Клаузула сукоба интереса и забране конкуренције“, *Зборник радова: У сусрет новим правним решењима*, Крагујевац, 2005, 45. и даље.

51 ЗОС, чл. 92, ст. 11 .

52 ЗОПД, чл. 62.

53 Мисли се на: спортске судије, спортске посреднике, спортисте, тренере и др.

функције, односно функције у органу политичке странке и да о овом преносу обавести спортско привредно друштво. Стицање удела, односно акција супротно ништаво је.⁵⁴

Да би се унапредила спортска делатност, спортска привредна друштва имају обавезу да од нето добити коју у текућој години остваре, најмање 70% реинвестирају у спортску делатност тог друштва.⁵⁵ У спортској организацији не може бити запослено лице које је запослено у спортској кладионици или је власник или члан органа спортске кладионице.⁵⁶

На решавање спорова насталих у вези са обављањем спортских активности и делатности спортског привредног друштва са другим учесницима у систему спорта сходно се примењују одредбе о спортској арбитражи.⁵⁷

Х Закључак

Доношењем Закона о спорту омогућено је оснивање и пословање спортских привредних друштава у Републици Србији и утврђена су специфична правила са којима се уређује њихов правни положај у односу на друга привредна друштва, док се на питања која нису уређена овим законом примењују општа правила из Закона о привредним друштвима.

Спортско привредно друштво може настати на више начина. Први начин је када постојеће спортско удружење оснива спортско привредно друштво ради прибављања материјалних средстава која су потребна за остваривање својих спортских циљева. Други начин настанка спортског привредног друштва је када спортско удружење промени правни облик у спортско привредно друштво. Трећи начин је оснивање спортског привредног друштва од стране правних и/или физичка лица.

Спортско привредно друштво има оснивачки акт који представља изјаву воље једног или више лица за оснивање друштва. Оснивачки акт може бити у форми уговора, уколико спортско привредно друштво оснива више оснивача, или у форми одлуке, уколико је један оснивач. Спортско привредно друштво се уписује у регистар привредних субјеката

54 „Пословање спортског привредног друштва“, доступно на адреси: <https://www.mojafirma.rs/baza-znanja/sportske-organizacije-sportsko-privredno-drustvo>, 19.02.2019.

55 ЗОС, чл. 92, ст. 4.

56 ЗОС, чл. 33, ст. 3.

57 Агенција за привредне регистре, „Привредни субјекти у систему спорта“, доступно на адреси: www.apr.gov.rs, 17.02.2019

кога води Агенција за привредне регистре, како би стекло својство правног лица и сва права и обавезе с тим у вези.

Уколико се спортско привредно друштво оснива као акционарско друштво исто мора имати оснивачки капитал у новчаном облику од најмање 3 милиона динара, док уколико је основано као друштво са ограниченом одговорношћу тада мора имати 100 динара на име оснивачког капитала.

Спортско привредно друштво се оснива ради првенственог и претежног обављања спортске делатности а поред ње може да обавља и друге делатности у мањем обиму.

Да би се заштитило спортско привредно друштво и његове активности, Законом о спорту утврђено је више заштитних клаузула, поред примене општих правних правила која важе и за остала привредна друштва.

Сматрамо да је у Републици Србији створен солидан правни оквир за оснивање и функционисање спортских привредних друштава, међутим да у даљој доградњи прописа из ове области треба више користити искуства из правне и пословне праксе спортских привредних друштава земаља са дугом и успешном традицијом. Ово треба посебно размотрити у делу који се односи на управљање и приватизацију.

Jelena MILOSAVLJEVIĆ, M.A.
Vojvođanska banka SD, Novi Sad

Ognjen BAKMAZ, M.A.
High Business School, Istočno Sarajevo – Sokolac

SPORTS COMMERCIAL SOCIETY IN THE LAW OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Summary

In this paper, the authors study the sports company, as a separate economic entity, whose establishment is enabled by the Law on Sports. Certain specificities were noted that are reflected in the process of establishment, performance of specific activities, financing, etc.

The research uses primarily the normative method by analyzing the legal and bylaws related to the sports company and to a lesser extent the comparative method.

At the end of the work, in conclusion, it pointed out some shortcomings of normative solutions in the Republic of Serbia in the field of sports companies and the need to apply experiences from countries with a long tradition in this field.

Key words: *sports company, importance, establishment, activity, cessation.*